# *Procedury bezpieczeństwa w Zespole Szkół Publicznych nr 1 w Terespolu*

Dokument został opracowany na podstawie zbioru rekomendacji i wytycznych dla dyrektorów szkół i organów prowadzących szkoły Departamentu Wychowania i Kształcenia Integracyjnego Ministerstwa Edukacji Narodowej (począwszy od września 2017r.).

# SPIS TREŚCI:

SPIS TREŚCI: 3
Rozdział I 5
PROCEDURY REAGOWANIA W PRZYPADKU WYSTAPIENIA WEWNĘTRZNYCH ZAGROŻEŃ FIZYCZNYCH W SZKOLE 5
PROCEDURY POSTĘPOWANIA 5
1.1. Na wypadek wystąpienia agresywnych zachowań w szkole 5
1.1.1. Agresja fizyczna 5
1.1.2. Agresja słowna 6
1.2. Z uczniem palącym papierosy 6
1.3. W przypadku podejrzenia ucznia o posiadanie środków odurzających 7
1.4. W przypadku rozpoznania stanu odurzenia ucznia narkotykami/dopalaczami 7
1.5. W przypadku rozpoznania stanu odurzenia ucznia alkoholem 8
1.6. Na wypadek wystąpienia kradzieży lub wymuszenia pieniędzy lub przedmiotów wartościowych 8
1.7. Na wypadek popełnienia przez ucznia czynu karalnego 9
1.8. Procedura postępowania w sytuacji wypadku ucznia w szkole 10
KARY STATUTOWE 11
Rozdział II 12
PROCEDURY PRZEBYWANIA OSÓB TRZECICH NA TERENIE SZKOŁY 12
Rozdział III 14
PROCEDURY REAGOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA
ZEWNĘTRZNYCH ZAGROŻEŃ FIZYCZNYCH W SZKOLE 14
3. Zagrożenia zewnętrzne 14
3.1. Ewakuacja w trakcie lekcji i przerwy – zasady postępowania po ogłoszeniu alarmu 14
Najważniejsze zasady, które powinien pamiętać i przestrzegać każdy uczeń z chwilą ogłoszenia alarmu w szkole 15
Przykłady technik ewakuacji osób z niepełnosprawnościami 16
3.2. Wtargnięcie napastnika (terrorysty) do szkoły 17
W przypadku wtargnięcia napastnika z niebezpiecznymi narzędziami lub bronią, który strzela do osób znajdyjących się na korytarzu i w salach lekcyjnych, tzw. *aktywny strzelec.* 17

W przypadku bezpośredniego kontaktu z napastnikami, którzy dążą do przejęcia kontroli nad szkołą ... 18
W przypadku działań antyterrorystycznych podjętych przez policję ... 18
3.3. Podłożenie ładunku wybuchowego ... 19
3.4. Podłożenie podejrzanego pakunku ... 20
3.5. Wypadek skażenia chemicznego lub biologicznego szkoły ... 22
Sytuacja, gdy nastąpiło skażenie szkoły (szkoła otrzymuje informację o możliwym skażeniu substancją chemiczną/biologiczną – np. telefon o zamiarze ataku) ... 23
Sytuacja, gdy szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte natychmiast lub szybko po jego pojawieniu się. ... 23
Sytuacja, gdy szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte późno, np. gdy pojawiły się objawy reakcji na substancje lub/i ogniska zachorowań. ... 24

# Rozdział I

## PROCEDURY REAGOWANIA W PRZYPADKU WYSTAPIENIA WEWNĘTRZNYCH ZAGROŻEŃ FIZYCZNYCH W SZKOLE

Sytuacje zagrożenia rodzą się w codziennych sytuacjach w szkole, kreowanych przez uczniów, a to przejawia się w:

1. Systematycznym dokuczaniu, wyśmiewaniu, ośmieszaniu, przezywaniu, robieniu sobie żartów, biciu, popychaniu i kopaniu.
2. Prezentowaniu dominacji wobec innych, chęci podporządkowania ich, w używaniu gróźb i siły.
3. Niekontrolowanych - nieadekwatne do wieku i sytuacji - wybuchach gniewu, impulsywności.
4. Nastawieniu ,,na nie ” i agresji wobec dorosłych.
5. Nieprawidłowym zachowaniu się w stosunku do nauczyciela/wychowawcy - chęć dominacji nad kimś silniejszym, stojącym wyżej w hierarchii.
6. Braku poczucia winy i wstydu, a nawet zadowoleniu z własnych negatywnych zachowań.
7. Prezentacji postaw aspołecznych: kradzieży, wandalizmie, piciu alkoholu, testowaniu narkotyków.
8. Przejawianiu zachowań agresywnych w stosunku do zwierząt.

### PROCEDURY POSTĘPOWANIA

#### 1.1. Na wypadek wystąpienia agresywnych zachowań w szkole

##### 1.1.1. Agresja fizyczna

- Należy bezzwłocznie podjąć działania mające na celu powstrzymanie i wyeliminowanie tego zjawiska. Obowiązkiem każdego pracownika szkoły, który zaobserwował atak agresji fizycznej lub został o nim poinformowany jest przerwanie tego zachowania. Pracownik szkoły powinien w sposób stanowczy i zdecydowany przekazać uczestnikom agresji, że nie wyraża zgody na takie zachowanie. Należy mówić dobitnie, głośno, stanowczo, używać krótkich komunikatów. W razie potrzeby należy zadbać o uniemożliwienie dalszego kontaktu miedzy uczniami.
- Należy powiadomić dyrektora szkoły oraz powiadomić wychowawcę/ów oraz rodziców (opiekunów prawnych) agresora i ofiary.
- W przypadku zagrożenia życia (stan nieprzytomny) – nauczyciel, pedagog lub dyrektor szkoły wzywa natychmiast karetkę pogotowia, nawet bez uzyskania zgody rodziców (opiekunów prawnych).
- Opiekę nad uczniem podczas udzielania pomocy medycznej, ale bez możliwości udzielenia zgody na operację, sprawuje osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły.
- Decyzję o dalszym leczeniu dziecka podejmują rodzice (opiekunowie prawni) poszkodowanego.

- Pedagog szkolny/psycholog szkolny i wychowawcy klas przeprowadzają rozmowy z rodzicami (opiekunami prawnymi) obydwu stron oraz ze sprawcą i ofiarą. Z rozmów sporządzają notatkę.
- Pedagog/psycholog szkolny powinien udzielić pomocy terapeutycznej ofierze przemocy, wskazać, jak należy rodzić sobie w kontaktach z innymi.
- W przypadku agresji fizycznej poczucia bezpieczeństwa i wsparcia wymagają również świadkowie ataku. Należy przeprowadzić rozmowę ze świadkami przemocy, wyjaśnić im pojęcie agresji, przypomnieć normy i zasady reagowania na przemoc, ustalić działania w podobnych przypadkach. W przypadku wszczynania kolejnych ataków przez agresora, z widocznymi skutkami pobicia - szkoła kieruje sprawę na Policję, od postępowania której zależą dalsze losy sprawcy przemocy. Wobec agresora stosuje się konsekwencje przewidziane w statucie szkoły.

### 1.1.2. Agresja słowna

- Należy bezzwłocznie podjąć działania mające na celu powstrzymanie i wyeliminowanie tego zjawiska.
- Należy powiadomić wychowawcę klasy i/lub dyrektora, pedagoga/psychologa.
- Wychowawca (pedagog lub psycholog) przeprowadza rozmowę z uczniem mającą na celu wyjaśnienie okoliczności zdarzenia. Rozmowę z ofiarą i agresorem należy przeprowadzić osobno.
- Wychowawca (pedagog/psycholog) przeprowadza rozmowę ze sprawcą i ofiarą w celu ustalenia okoliczności zdarzenia, ustala wraz ze sprawcą formę zadośćuczynienia.
- O zaistniałym zdarzeniu należy poinformować rodziców/opiekunów prawnych uczestników zdarzenia.
- Pedagog/psycholog szkolny powinien udzielić pomocy terapeutycznej ofierze przemocy, wskazać, jak należy rodzić sobie w kontaktach z innymi.
- W przypadku agresji fizycznej poczucia bezpieczeństwa i wsparcia wymagają również świadkowie ataku. Należy przeprowadzić rozmowę ze świadkami przemocy, wyjaśnić im pojęcie agresji, przypomnieć normy i zasady reagowania na przemoc, ustalić działania w podobnych przypadkach.
- W poważnych przypadkach np. uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa ściganego na wniosek poszkodowanego powiadamiana jest Policja.
- Wobec ucznia przejawiającego zachowania agresywne stosuje się konsekwencje przewidziane w statucie lub regulaminie szkoły.

## 1.2. Z uczniem palącym papierosy

- Nauczyciel lub inny pracownik szkoły przekazuje informację o paleniu papierosów przez ucznia wychowawcy klasy.
- Wychowawca informuje o tym zdarzeniu rodziców/ prawnych opiekunów/ i wzywa ich do szkoły przekazując im informację dotyczącą negatywnego zachowania ucznia.

- Wychowawca sporządza pisemne, krótkie sprawozdanie z rozmowy przeprowadzonej z rodzicami (prawnymi opiekunami), w którym umieszcza konkretne ustalenia z nimi zawarte.
- W sytuacjach powtarzalności zachowania ucznia oraz po wyczerpaniu wyżej wymienionych procedur wychowawca i pedagog szkolny przeprowadza z uczniem i jego rodzicami rozmowę dotyczącą przyczyn i konsekwencji palenia papierosów. Uczeń zobowiązuje się pisemnie do niepalenia, a rodzice do szczególnej kontroli i zainteresowania dzieckiem.
- Jeżeli działania podjęte przez szkołę nie przyniosły oczekiwanych rezultatów, a palenie tytoniu jest jednym z objawów demoralizacji nieletniego ucznia, sprawę należy skierować do Sądu Rodzinnego lub Policji.
- Dyrektor kierując wniosek o wsparcie działań wychowawczych wobec ucznia do Sądu Rodzinnego, opisuje wszystkie zastosowane przez szkołę środki zaradcze.
- Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

### 1.3. W przypadku podejrzenia ucznia o posiadanie środków odurzających

- Należy odizolować ucznia od pozostałych uczniów w klasie.
- Powiadomić pedagoga/psychologa szkolnego.
- Powiadomić dyrektora szkoły, dyrektor powiadamia Policję.
- Zażądać od ucznia w obecności innej osoby/pedagoga przekazania posiadanej substancji.
- Zażądać od ucznia pokazania zawartości plecaka oraz zawartości kieszeni.
- Powiadomić rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
- Poinformować rodziców o obowiązujących procedurach w szkole/placówce.
- Przeprowadzić z uczniem w obecności rodziców / opiekunów prawnych dziecka rozmowę o złamaniu obowiązującego prawa szkolnego. W dalszej kolejności należy objąć ucznia działaniami profilaktycznymi lub wychowawczymi. Wsparcia należy udzielić również rodzicom/opiekunom prawnym ucznia.
- Podjąć wraz z rodzicami działania profilaktyczne w zakresie posiadania i rozprowadzania środków odurzających.

### 1.4. W przypadku rozpoznania stanu odurzenia ucznia narkotykami/dopalaczami

- Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
- Poinformować pedagoga szkolnego.
- W momencie rozpoznania odizolować ucznia od pozostałych uczniów w klasie.
- Przekazać ucznia pod opiekę pedagoga szkolnego.
- Poinformować dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji.
- Wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
- Przekazać rodzicom informację o obowiązującej procedurze postępowania.
- Przeprowadzić rozmowę z rodzicami oraz z uczniem.
- Zobowiązać rodziców do pomocy dziecku w odstąpieniu odurzania się, wskazać działania, instytucje mogące służyć pomocą w zaistniałej sytuacji.
- Opracować działania profilaktyczne lub wychowawcze pracy z dzieckiem.

- Wdrożyć program wychowawczo-profilaktyczny.
- Powiadomić właściwe instytucje zajmujące się zdrowiem ucznia.

### 1.5. W przypadku rozpoznania stanu odurzenia ucznia alkoholem

- Powiadomić wychowawcę klasy ucznia.
- Odizolować ucznia od pozostałych uczniów w klasie.
- Powiadomić pedagoga/psychologa szkolnego.
- Przekazać ucznia pod opiekę pielęgniarki/pedagoga szkolnego.
- Powiadomić dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji.
- Powiadomić rodziców ucznia z prośbą o przybycie do szkoły/placówki.
- Poinformować rodziców o obowiązującej w szkole procedurze postępowania na wypadek znalezienia w szkole substancji psychoaktywnych. W dalszej kolejności należy objąć ucznia działaniami profilaktycznymi lub wychowawczymi. Wsparcia należy udzielić również rodzicom/opiekunom prawnym ucznia.
- Przeprowadzić rozmowę z rodzicami wskazując argumenty dla zagrożenia zdrowia, wskazać działania, instytucje mogące służyć pomocą w zaistniałej sytuacji.
- Powiadomić właściwe instytucje zajmujące się zdrowiem ucznia.

### 1.6. Na wypadek wystąpienia kradzieży lub wymuszenia pieniędzy lub przedmiotów wartościowych:

Kradzież lub wymuszenie przedmiotu znacznej wartości:

- Działania mające na celu powstrzymanie i niwelowanie tego zjawiska winny zostać podjęte bezzwłocznie.
- Osoba, która wykryła kradzież, winna bezzwłocznie powiadomić dyrektora szkoły.
- Należy przekazać sprawcę czynu (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) pod opiekę pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły.
- Należy zabezpieczyć dowody przestępstwa tj. przedmiotów pochodzących z kradzieży lub wymuszenia i przekazanie ich Policji.
- Należy zażądać, aby uczeń przekazał skradzioną rzecz, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży oraz przekazał inne przedmioty budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną rzeczą - w obecności innej osoby, np. wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego, psychologa, dyrektora lub innego pracownika szkoły (należy pamiętać, że pracownik szkoły nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia. Może to zrobić tylko Policja.
- We współpracy z pedagogiem szkolnym należy ustalić okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
- Dyrektor szkoły winien wezwać rodziców (opiekunów prawnych) sprawcy i przeprowadzić rozmowy z uczniem w ich obecności. Należy sporządzić notatkę z tej rozmowy podpisaną przez rodziców.
- Należy powiadomić Policję.
- Sprawca winien dokonać zadośćuczynienia poszkodowanemu w kradzieży.

## 1.7. Na wypadek popełnienia przez ucznia czynu karalnego

Przypadek dotyczy czynów zabronionych przez *Ustawę z dnia 26 października 1982r. – o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U.2018.0.966),* rozumianych jako przestępstwo, przestępstwo skarbowe albo wykroczenie określone w artykułach:

♣ art. 50a. posiadanie w miejscu publicznym niebezpiecznych przedmiotów, tj. nóż, maczeta lub inny podobnie niebezpieczny przedmiot,

♣ art. 51 – zakłócenie spokoju lub porządku publicznego,

♣ art. 69 – niszczenie lub usuwanie znaków umieszczonych przez organ państwowy,

♣ art. 74 – niszczenie, uszkadzanie, usuwanie znaków ostrzegawczych,

♣ art. 76 – rzucanie przedmiotami w pojazd mechaniczny w ruchu rzucanie przedmiotami w pojazd mechaniczny,

♣ art. 85 – samowolne ustawianie albo niszczenie lub uszkadzanie znaku lub sygnału alarmowego samowolne ustawianie, niszczenie, uszkadzanie znaków,

♣ art. 87 – prowadzenie pojazdu w stanie po użyciu alkoholu,

♣ art. 119 – kradzież lub przywłaszczenie cudzej rzeczy ruchomej,

♣ art. 122 – paserstwo, czyli nabycie mienia pochodzącego z kradzieży lub z przywłaszczenia,

♣ art. 124 – umyślne niszczenie lub uszkadzanie cudzej rzeczy,

♣ art. 133 – nabywanie w celu odsprzedaży z zyskiem lub sprzedaż z zyskiem biletów na imprezy, spekulacja biletami, tzw. konik,

♣ art. 143 – utrudnianie lub uniemożliwianie korzystania z urządzeń publicznych,

Osoba będąca świadkiem/dostrzegła zagrożenie zobowiązania jest do powiadomienia dyrektora szkoły.

- Dyrektor szkoły odpowiada za ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
- W przypadku, gdy sprawca jest znany i przebywa na terenie szkoły, wyznaczone przez niego osoby winny zatrzymać i przekazać go dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę.
- Dyrektor szkoły winien powiadomić rodziców ucznia o zaistniałym przypadku.
- Dyrektor szkoły jest zobowiązany do niezwłocznego powiadomienia Policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (np. rozbój, uszkodzenie ciała, itp.) lub w przypadku, gdy nieletni sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość jest nieznana. Do jego obowiązków należy także zabezpieczenie ewentualnych dowodów lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich Policji.

## 1.8. Procedura postępowania w sytuacji wypadku ucznia w szkole

1. Udzielenie pierwszej pomocy przedmedycznej poszkodowanemu.
   Pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzając fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy. Udzielenie pierwszej pomocy w wypadkach jest prawnym obowiązkiem każdego pracownika szkoły. Jej nieudzielenie, szczególnie w odniesieniu do osoby odpowiedzialnej za bezpieczeństwo ucznia, skutkuje sankcją karną. W sytuacji wypadku ucznia, nauczyciel przerywa lekcję, wyprowadzając uczniów z miejsca zagrożenia, jeżeli miejsce, w którym są lub będą prowadzone zajęcia może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa uczniów. Pracownik zobowiązany jest do niezwłocznego powiadomienia dyrektora szkoły o sytuacji.

2. Obowiązek powiadamiania i zabezpieczenia miejsca zdarzenia.
   O każdym wypadku zawiadamia się niezwłocznie: rodziców (opiekunów) poszkodowanego, pracownika szkoły odpowiedzialnego za bezpieczeństwo i higienę pracy, społecznego inspektora pracy, organ prowadzący szkołę lub placówkę oraz radę rodziców. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym zawiadamia się niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, zawiadamia się niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego. Zawiadomień dokonuje dyrektor lub upoważniony przez niego pracownik szkoły. Fakt ten powiadamiający dokumentuje wpisem w dzienniku zajęć podając datę i godzinę powiadomienia rodziców / opiekunów prawnych ucznia o wypadku. Przy lekkich przypadkach (brak wyraźnych obrażeń – np. widoczne tylko lekkie zaczerwienienie, zadrapanie, lekkie skaleczenie), po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanemu uczniowi, powiadamiający o zdarzeniu ustala z nim: potrzebę wezwania pogotowia ratunkowego lub potrzebę wcześniejszego przyjścia rodzica i godzinę odbioru dziecka ze szkoły w dniu zdarzenia. Informację o powyższych ustaleniach powiadamiający zamieszcza również w dzienniku zajęć. W każdym trudniejszym przypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy) dyrektor lub upoważniona osoba wzywa pogotowie ratunkowe. W przypadku stwierdzenia przez lekarza potrzeby pobytu ucznia w szpitalu, należy zapewnić uczniowi opiekę w drodze do szpitala. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy. Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie. Do czasu rozpoczęcia pracy przez zespół powypadkowy dyrektor zabezpiecza miejsce wypadku w sposób wykluczający dopuszczenie osób niepowołanych. Jeżeli czynności związanych z zabezpieczeniem miejsca wypadku nie może wykonać dyrektor, wykonuje je upoważniony przez dyrektora pracownik szkoły.

3. Dyrektor szkoły powołuje zespół powypadkowy, który ustala i dokumentuje przebieg wypadku.

**KARY STATUTOWE**

***określa §43 Statutu ZSP nr1 w Terespolu***

**1. Wobec ucznia mogą być zastosowane następujące kary:**

1) upomnienie wychowawcy oddziału;

2) nagana wychowawcy oddziału;

3) upomnienie Dyrektora szkoły;

4) nagana Dyrektora szkoły;

5) przeniesienie do klasy równoległej;

6) przeniesienie do innej szkoły za zgodą Kuratora Oświaty.

**2. Dyrektor szkoły może wystąpić do Kuratora Oświaty z wnioskiem o przeniesienie ucznia do innej szkoły w przypadku, gdy zmiana środowiska wychowawczego może korzystnie wpłynąć na postawę ucznia; o przeniesienie ucznia do innej szkoły wnioskuje się, gdy uczeń:**

1) notorycznie łamie przepisy regulaminu szkolnego, otrzymał kary przewidziane, a stosowane środki zaradcze nie przynoszą pożądanych rezultatów;

2) zachowuje się w sposób demoralizujący bądź agresywny, zagrażający zdrowiu i życiu innych uczniów, łamie prawo.

3. Przy stosowaniu kar obowiązuje kolejność – od najłagodniejszej do najsurowszej.

3a. Dopuszcza się odstępstwo od gradacji kar w przypadku, gdy uczeń propaguje styl życia sprzeczny z założeniami wychowawczymi szkoły, a czyn, którego się dopuścił zagraża dobru, moralności, bezpieczeństwu, zdrowiu lub życiu innych uczniów i pracowników szkoły; przy tym jest agresywny, arogancki i z premedytacją łamie prawo obowiązujące w szkole.

3b. Pierwszą zastosowaną karą wobec ucznia, o którym mowa w ust. 3a, jest nagana Dyrektora szkoły równoważna z obniżeniem półrocznej (rocznej) oceny zachowania do przynajmniej nieodpowiedniej.

3c. W przypadku ucznia, o którym mowa w ust. 3a, po zastosowaniu pierwszej kary w postaci nagany Dyrektora szkoły, w dalszym etapie postępowania zachowuje się gradację kar.

**§39 Statutu ZSP nr 1 w Terespolu mówiący o obowiązkach uczniów zawiera zapis**:

Wszystkie czyny łamiące prawa drugiej osoby, typu: kradzieże, wymuszenie, zastraszanie, posiadanie i handel narkotykami, wykorzystanie wizerunku drugiej osoby w niewłaściwy sposób, pobicie, publiczne obrażanie, znieważanie, pomówienie czy naruszenie prawa do intymności, szkoła zgłasza organom ścigania.

# Rozdział II

## PROCEDURY PRZEBYWANIA OSÓB TRZECICH NA TERENIE SZKOŁY

Niniejsza procedura ma na celu zwiększenie bezpieczeństwa uczniów i pracowników szkoły, uniknięcie przebywania na terenie szkoły osób obcych – niepożądanych, stwarzających realne zagrożenie dla uczniów, zapewnienie im niezakłóconego toku nauczania oraz zapewnienie optymalnie higienicznych warunków w szkole.

1. Zasady określone w niniejszym regulaminie dotyczą wejścia i przebywania na terenie szkoły w godzinach 7.00 – 15.30.
2. Każdy kto nie jest aktualnie uczniem bądź pracownikiem szkoły, a wchodzi na jej teren, jest osobą trzecią.
3. Na teren szkoły można wchodzić tylko wejściem głównym, za wyjątkiem dzieci klas 0 i ich rodziców/prawnych opiekunów oraz dzieci niepełnosprawnych i ich rodziców/prawnych opiekunów.
4. Osoby trzecie mogą odprowadzić dzieci tylko do szatni.
5. Osoby trzecie po przyprowadzeniu dziecka do szatni, niezwłocznie opuszczają teren szkoły.
6. Osoba wchodząca na teren szkoły nie może zakłócać toku pracy szkoły.
7. Zabrania się jeżdżenia wózkami dziecięcymi po korytarzach szkolnych.
8. Przed pierwszą lekcją uczniowie zbierają się przed salą lekcyjną (nadzór nauczycieli pełniących dyżury rozpoczyna się od godziny 7.30).
9. Okres adaptacyjny dla uczniów klas 1 trwa przez okres dwóch miesięcy – do końca października), w tym czasie osoby przyprowadzające uczniów do szkoły mogą przebywać w szkole do czasu, kiedy dziecko rozpocznie zajęcia (po dzwonku na pierwszą lekcję dziecka, mają obowiązek opuścić teren szkoły).
10. Zabrania się osobom trzecim w czasie trwania zajęć lekcyjnych przebywania na korytarzach szkolnych oraz wchodzenia do sal lekcyjnych, kiedy odbywają się w nich zajęcia.
11. Zabrania się przeszkadzania i proszenia o rozmowę z nauczycielem podczas trwania lekcji czy innych zajęć oraz w czasie przerw, gdy nauczyciele pełnią dyżury.

12. Rodzice mają prawo do spotkań z nauczycielami po wcześniejszym umówieniu się z nauczycielem.
13. Rodzice/prawni opiekunowie lub inni opiekunowie, którym rodzice powierzyli opiekę nad swoim dzieckiem (na piśmie), mogą wejść do świetlicy szkolnej w celu odebrania dziecka, oczekującego tam po skończonych lekcjach.
14. Podczas imprez klasowych i szkolnych osoby trzecie mogą przebywać na terenie szkoły, w wyznaczonych miejscach.

# Rozdział III

## PROCEDURY REAGOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA ZEWNĘTRZNYCH ZAGROŻEŃ FIZYCZNYCH W SZKOLE

### 3. Zagrożenia zewnętrzne

Do najczęściej występujących zewnętrznych zagrożeń fizycznych należą: podejrzenie podłożenia ładunku wybuchowego, podejrzenie otrzymania podejrzanej przesyłki, włamanie do szkoły połączone z kradzieżą, agresywne zachowanie ucznia, wtargnięcie osoby posiadającej broń, wtargnięcie terrorysty do szkoły, zagrożenie wybuchem pożaru lub wybuch pożaru, zagrożenie wybuchem gazu lub wybuch gazu, zagrożenie niebezpiecznymi środkami chemicznymi lub biologicznymi, zagrożenie katastrofą budowlaną i zagrożenie siła żywiołową.

W niemal każdym z powyższych przypadków dochodzi do ogłoszenia **alarmu** i **ewakuacji** uczniów oraz personelu szkoły. Sposób ich przeprowadzenia powinien być znany wszystkim, a ćwiczenia w przeprowadzaniu ewakuacji powinny odbywać się raz w roku szkolnym.

### 3.1. Ewakuacja w trakcie lekcji i przerwy – zasady postępowania po ogłoszeniu alarmu w szkole/placówce oświatowej

**Alarm lokalny** w szkole jest jednym z kilku rodzajów alarmów, które mogą być ogłaszane w konsekwencji wystąpienia zagrożeń ekologicznych lub innych spowodowanych działalnością człowieka. Ma on na celu **zapewnienie bezpieczeństwa w razie zagrożenia życia i zdrowia młodzieży** przebywającej na terenie szkoły. Najczęstszymi przyczynami, dla których może zajść konieczność ogłoszenia alarmu w szkole, są zagrożenia związane z powstaniem pożaru, a także możliwość rozprzestrzenienia na terenie szkoły niebezpiecznych substancji chemicznych lub ładunków wybuchowych.

Najważniejszym działaniem, jakie należy podjąć w przypadku stwierdzenia zagrożenia, jest jak najszybsze powiadomienie o niebezpieczeństwie wszystkich osób znajdujących się w strefie zagrożenia i natychmiastowe podjęcie działań mających na celu ratowanie zdrowia i życia osób zagrożonych. W tym celu korzystamy z sygnału alarmu lokalnego, którym w szkole są trzy sygnały dzwonka, trwające około 10 sekund każdy, następujące bezpośrednio po sobie.

**Alarm lokalny w szkole jest sygnałem, który powinien być znany wszystkim uczniom i pracownikom szkoły. Tylko w wypadku, gdy nastąpiło bezpośrednie zagrożenie życia, nauczyciel sam podejmuje decyzję o ewakuacji, nie czekając na ogłoszenie alarmu.**

**O ewakuacji decyduje dyrektor**, który po otrzymaniu meldunku od nauczyciela lub innej osoby zgłaszającej zagrożenie oraz rozpoznaniu sytuacji podejmuje decyzję o zawiadomieniu służb (policja, straż pożarna) i ogłoszeniu alarmu. **W sytuacji braku prądu, sygnał alarmowy może być ogłaszany za pomocą gwizdka lub dzwonka ręcznego** z jednoczesnym komunikatem słownym podawanym przez osoby ogłaszające alarm. Jest to sygnał do natychmiastowego działania dla wszystkich pracowników szkoły oraz do bezwzględnego wykonywania poleceń nauczycieli przez uczniów.

W dużej liczbie przypadków wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa fizycznego niezbędne jest wezwanie odpowiednich służb drogą telefoniczną. Procedura wezwania powinna odbywać się zgodnie z poniższym schematem:

1) Wybranie numeru odpowiedniej służby. Po zgłoszeniu się dyżurnego operatora danej służby podanie następujących informacji:
   - rodzaj stwierdzonego zagrożenia,
   - nazwę i adres szkoły,
   - imię i nazwisko oraz pełnioną funkcję,
   - telefon kontaktowy,
   - zrealizowane dotąd działania w reakcji na zagrożenie.
2) Potwierdzenie przyjęcie zgłoszenia i zapisanie danych przyjmującego zgłoszenie.

O zagrożeniu należy bezzwłocznie poinformować odpowiednie służby:
- Policja 997,
- Straż Pożarna 998,
- Pogotowie Ratunkowe 999,
- Europejski Telefon Alarmowy obowiązującym na terenie całej Unii Europejskiej 112,
- Pogotowie Energetyczne 991,
- Pogotowie Gazowe 992,
- Pogotowie Ciepłownicze 993,
- Pogotowie Wodno-Kanalizacyjne 994,
- Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego 987  Infolinia Policji (połączenie bezpłatne) 800 120 226.

Wszystkie działania od tej chwili mają prowadzić do jak najszybszej ewakuacji wszystkich osób znajdujących się na terenie szkoły. Musimy wiedzieć, że od tej chwili bezwzględnie podporządkowujemy się poleceniom osób funkcyjnych. W przypadku uczniów taką osobą jest nauczyciel, z którym w tym momencie mamy zajęcia. Akcją nie może kierować wiele osób, bo prowadzi to tylko do dezorientacji i możliwości wybuchu paniki.

- Po rozpoznaniu zagrożenia i dokonaniu oceny sytuacji nauczyciel decyduje o możliwej i najkrótszej drodze ewakuacji z budynku.
- Uczniowie na polecenie nauczyciela ustawiają się w szeregu i w sposób zorganizowany kierują się do wskazanego wyjścia ewakuacyjnego. Należy się poruszać po prawej stronie korytarzy i klatek schodowych, wykonując polecenia osób funkcyjnych.
- Jeżeli alarm zostanie ogłoszony w czasie przerwy, uczniowie powinni skupić się wokół najbliżej stojącego nauczyciela.
- Nauczyciele i uczniowie, którzy mają lekcje na wyższych kondygnacjach, schodzą po stwierdzeniu, że uczniowie niższych kondygnacji opuścili już budynek i drogi ewakuacyjne są już wolne. Po opuszczeniu budynku uczniowie wraz z nauczycielem udają się na miejsce zbiórki.
- Jeżeli alarm jest ogłoszony w czasie przerwy to natychmiast udajemy się (jeżeli tylko nie zagraża to naszemu bezpieczeństwu) pod salę, gdzie mamy mieć zajęcia i stamtąd pod opieką nauczyciela postępujemy jak wyżej.

Zbiórka na placu alarmowym służy sprawdzeniu obecności uczniów klas i ustalenia osób nieobecnych. Jest to bardzo istotne dla prowadzenia akcji ratunkowej przez wezwane służby ratownicze.

**Najważniejsze zasady, które powinien pamiętać i przestrzegać każdy uczeń z chwilą ogłoszenia alarmu w szkole:**

1) **Słuchaj i wykonuj dokładnie polecenia nauczyciela.**
2) **Bądź opanowany, nie ulegaj panice.**

3) **Po przerwaniu zajęć udaj się na miejsce zbiórki wraz z klasą drogą wskazywaną przez nauczyciela.**

4) **Pomagaj osobom słabszym.**

5) **Bezwzględnie podporządkowuj się osobom funkcyjnym.**

6) **Nie lekceważ zagrożenia, nawet wówczas, gdy nie zagraża ci bezpośrednio**.

**W przypadku osób niepełnosprawnych** bezpieczna ewakuacja powinna uwzględniać rodzaj oraz stopień niepełnosprawności, wiek wychowanków i ewentualne wykorzystanie na potrzeby ewakuacji pomocy ze strony innych osób (pracowników, uczniów).

Aby ułatwić ewakuację osób z niepełnosprawnościami możemy wykorzystać informacje zawarte w procedurach ewakuacji lub instrukcji bezpieczeństwa budynku:

1) Należy sporządzić listę uczniów z różnymi rodzajami niepełnosprawności,

2) Należy rozplanować zajęcia klas, w których uczą się osoby niepełnosprawne w taki sposób, by osoby te nie musiały przemieszczać się poza najniższą kondygnację naziemną budynku (przeważnie parter), należy przystosować drogi ewakuacyjne do poruszania się osób z różną niepełnosprawnością.

3) Należy wyznaczyć opiekuna osoby niepełnosprawnej na czas ewakuacji.

Osoby niepełnosprawne ruchowo często są w stanie samodzielnie pokonać drogę do bezpiecznego miejsca Może to jednak opóźniać czas ewakuacji całej placówki. Jest to szczególnie istotne w pierwszej fazie opuszczania budynku. Warto uwzględnić konieczność przepuszczenia przed osobę niepełnosprawną strumienia ewakuowanych.

Bezpieczne, docelowe miejsce ewakuacji nie zawsze będzie znajdować się poza budynkiem szkolnym. W przypadku osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, miejsce takie powinno mieć odpowiednie wymiary (co najmniej 900 x 1400 mm). Jego położenie w pobliżu pionowej drogi ewakuacyjnej (schodów) wpłynie na podniesienie bezpieczeństwa osoby niepełnosprawnej.

Samodzielne pokonywane dróg ewakuacyjnych przez osoby niewidome i niedowidzące może się wiązać z ogromnym stresem. Pomóc mogą wprowadzone w placówce rozwiązania łagodzące ten efekt: poziome znaki fluorescencyjne na podłogach i ścianach, podświetlone poręcze schodów, progi i przeszkody w kolorach kontrastujących z barwą ścian i otoczenia oraz oświetlenie ewakuacyjne. Sprawdzonym rozwiązaniem jest organizowanie tzw. grup pomocy koleżeńskiej oraz przydzielanie opiekunów uczniom niewidomym lub niedowidzącym. W pozostałych przypadkach niepełnosprawności aspekt przystosowania dróg ewakuacyjnych należy rozpatrywać indywidualnie.

**Przykłady technik ewakuacji osób z niepełnosprawnościami:**

1) Wykorzystanie krzesełka lub wózka inwalidzkiego - ratownicy sadzają na nim osobę wymagającą pomocy, a następnie chwytają za nóżki oraz oparcie.

2) Chwyt strażacki - ratownik przekłada swoją rękę między nogami osoby ratowanej, zaciskając ją na nadgarstku zwisającej ręki ratowanego, kładzie go sobie na barkach. chwyt kończynowy - jeden ratownik staje za głową ratowanego i chwyta go pod pachy, drugi ratownik jest odwrócony do ratowanego plecami i chwyta go pod kolana.

3) Chwyt na barana - ratowany znajduje się na plecach ratownika, który podtrzymuje go obydwiema rękami za uda.

4) Chwyt kołyskowy - klasyczny sposób przenoszenia małych dzieci.

5) Wykorzystanie koca lub innego podobnego rozmiarami materiału - koc owija się wokół rąk i głowy.

6) Ratowanie w ten sposób, by możliwe było ciągnięcie osoby po płaskiej równej powierzchni (szczególnie przydatne przy ewakuacji osób o dużej masie ciała, nieprzytomnych oraz w zadymieniu gdzie nie ma możliwości przyjęcia postawy wyprostowanej).

## 3.2. Wtargnięcie napastnika (terrorysty)[1] do szkoły

Poniższe wskazówki odnoszą się do niezbędnej reakcji nauczyciela.

**W przypadku wtargnięcia napastnika z niebezpiecznymi narzędziami lub bronią, który strzela do osób znajdyjących się na korytarzu i w salach lekcyjnych, tzw. *aktywny strzelec.***

- **Jeżeli nie miałeś szansy na ucieczkę, ukryj się, zamknij drzwi na klucz (*zabarykaduj się*) -** szybkie zamknięcie drzwi może uniemożliwić napastnikowi wejście do pomieszczenia i zabicie kolejnych osób.

- **Wycisz i uspokój uczniów** - wszelkie dźwięki wydostające się z sal lekcyjnych mogą spowodować próbę wejścia napastnika do pomieszczenia lub ostrzelanie sali lekcyjnej przez drzwi czy ścianę.

- **Zaopiekuj się uczniami ze SPE[2] i uczniami, którzy potrzebują pomocy -** należy zwrócić szczególną uwagę na dzieci, które specyficznie reagują na stres i mogą mieć problemy z opanowaniem emocji.

- **Każ bezwzględnie wyciszyć, wyłączyć telefony** - niespodziewane sygnały telefonów mogą zdradzić obecność osób wewnątrz zamkniętych pomieszczeń i zachęcić napastnika do wejści.

- **Poinformuj policję wysyłając informację tekstową - SMS o zaistniałej sytuacji** - w przypadku wtargnięcia napastnika do szkoły niezbędnym jest natychmiastowe przekazanie informacji policji.
- **Zasłoń okno, zgaś światło** - należy zaciemnić salę aby utrudnić obserwację osób zabarykadowanych w salach lekcyjnych przez osoby współpracujące z napastnikami, a znajdujące się na zewnątrz obiektu szkolnego.

- **Nie przemieszczaj się** - przemieszczanie się może powodować dźwięki lub cień, który może zostać zauważony przez napastników.

- **Stań poniżej linii okien, zejdź ze światła drzwi** - przebywanie w świetle drzwi rzuca cień i może zostać zauważone przez napastników.

- **Zejdź z linii strzału, połóż się na podłodze** - z reguły napastnicy strzelają na wysokości około 1 do 1,5 m. Strzały z broni palnej bez problemu penetrują drzwi i mogą zabić osoby znajdujące się wewnątrz.

- **Jeżeli padną strzały, nie krzycz** - napastnicy oddając na ślepo strzały przez zamknięte drzwi chcą sprowokować krzyki przerażonych osób i upewnić się czy w salach rzeczywiście nikogo nie ma.

- **Nie otwieraj nikomu drzwi** - interweniujące oddziały policji w przypadku takiej konieczności same otworzą drzwi. Napastnicy mogą zmusić osoby funkcyjne do przekazania komunikatu, który ma spowodować otwarcie drzwi.

[1] Terrorysta - osoba posługująca się bronią, która eliminuje lub próbuje wyeliminować osoby znajdujące się na określonym obszarze, w obiekcie lub budynku. [2] SPE – specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

- **W przypadku wtargnięcia napastnika do pomieszczenia podejmij walkę, która może być ostatnią szansą na uratowanie życia** - w sytuacji obecności aktywnego strzelca jego celem jest zabicie jak największej liczby ludzi. W takiej sytuacji podjęcie walki może dać jedyną szansę na uratowanie życia.

**W przypadku bezpośredniego kontaktu z napastnikami, którzy dążą do przejęcia kontroli nad szkołą:**

- **Wykonuj bezwzględnie polecenia napastnika** - wszelkie próby oporu mogą być uznane przez napastników jako akt agresji i zakończyć się śmiercią zakładników.

- **Na żądanie terrorystów oddaj im przedmioty osobiste, np. telefon** - wszelkie próby oszukania napastników mogą zakończyć się śmiercią osoby oszukującej.

- **Poinformuj, że nie możesz wykonać jakiegoś polecenia** - w takim przypadku ewentualne niewykonanie polecenia napastników nie zostanie potraktowane jako próba oporu.

- **Nie patrz terrorystom w oczy, unikaj kontaktu wzrokowego** - w takiej sytuacji patrzenie w oczy może zostać uznane za akt prowokacji i agresji.

- **Nigdy nie odwracaj się plecami do napastnika** - odwracanie plecami może zostać uznane jako akt agresji czy lekceważenia, utrudnia także orientację w sytuacji.

- **Nie zwracaj na siebie uwagi** - niezwracanie na siebie uwagi może zwiększyć szansę na uratowanie życia w przypadku, gdy zamachowcy zdecydują się zabić kogoś dla przykładu.

- **Nie lekceważ napastnika i nie bądź agresywny** - brak szacunku i agresja mogą zostać ukarane przez zamachowców.

- **Nie oszukuj terrorysty** - oszustwo może zostać potraktowane jako brak szacunku czy agresji i zostać ukarane.

- **Uspokój uczniów, zawsze zwracaj się do nich po imieniu** - zwracanie się do uczniów po imieniu pozwala na ich spersonalizowanie, co może spowodować lepsze ich traktowanie przez zamachowców.

- **Poinformuj napastnika o uczniach ze schorzeniami** - wiedza ta w konsekwencji obniży agresję ze strony zamachowców wobec dzieci, których zachowanie odstaje od reszty.

- **Pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do uczniów** - każda aktywność podjęta bez zgody zamachowców może zostać potraktowana jako akt oporu czy agresji i w konsekwencji ukarana.

- **Zawsze korzystaj z dobrej woli terrorysty** - nigdy nie wiadomo, kiedy kolejny raz będziemy mogli napić się czy zjeść posiłek.

**W przypadku działań antyterrorystycznych podjętych przez policję:**

- **Nie uciekaj z miejsca zdarzenia, nie wykonuj gwałtownych ruchów – możesz zostać uznany za terrorystę** - policja w trakcie operacji odbijania zakładników nie jest w stanie odróżnić napastników od ofiar.

- **Nie próbuj pomagać służbom ratowniczym, dyskutować z nimi** - próba pomocy siłom bezpieczeństwa bez ich wyraźnej zgody czy prośby może zostać potraktowane jako akt agresji.

- **Połóż się na podłodze, trzymaj ręce z otwartymi dłońmi najlepiej na wysokości głowy -** taka pozycja pozwala widzieć ewentualne niebezpieczne narzędzia będące w posiadaniu zamachowców, którzy wtopili się w szeregi zakładników.

- **Słuchaj poleceń i instrukcji grupy antyterrorystycznej, poddawaj się jej działaniom -** postawa taka ułatwia działania policji, a także identyfikację zamachowców, którzy próbują się wtopić w szeregi napastników.

- **Nie trzyj oczu w przypadku użycia gazów łzawiących -** tarcie oczu tylko pogarsza skutki użycia gazu łzawiącego.

- **Pytaj o pozwolenie zaopiekowania się swoimi uczniami -** wszelkie samowolne działania mogą zostać potraktowane jako akt agresji i mogą utrudnić akcję ratunkową.

- **Odpowiadaj na pytania funkcjonariuszy -** policja zbiera kluczowe informacje mające się przyczynić do skutecznej akcji uwolnienia zakładników i identyfikacji zamachowców.

- **Bądź przygotowany na traktowanie ciebie jako potencjalnego terrorysty dopóki twoja tożsamość nie zostanie potwierdzona -** w pierwszej fazie operacji odbijania zakładników policja nie jest w stanie odróżnić zakładników od napastników, którzy często próbują się wtapiać w tłum i uciec z miejsca ataku.

- **Po wydaniu polecenia wyjścia – opuść pomieszczenie jak najszybciej, oddal się we wskazanym kierunku -** w przypadku interwencji sił bezpieczeństwa należy wykonać polecenia dokładnie tak, jak tego chcą siły interwencyjne.

- **Nie zatrzymuj się dla zabrania rzeczy osobistych, zawsze istnieje ryzyko wybuchu lub pożaru -** najważniejsze jest uratowanie życia i zdrowia, a dopiero później ratowanie dóbr materialnych.

## 3.3. Podłożenie ładunku wybuchowego

Specyfika zamachu bombowego polega na tym, że nie rozróżnia on „swoich" czy „obcych", inaczej niż w przypadku porwania lub użycia broni palnej, które dotyczą konkretnych osób. Przez materiał wybuchowy rozumiemy związek chemiczny lub mieszaninę kilku związków chemicznych, która jest zdolna w odpowiednich warunkach do gwałtownej reakcji chemicznej i której towarzyszy wydzielenie wielkiej liczby produktów gazowych w postaci wybuchu (detonacji lub deflagracji). Określenie ładunek materiału wybuchowego oznacza określoną ilość materiału wybuchowego przygotowanego do wysadzenia.

Otrzymanie informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego:

1) **Prowadząc rozmowę z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego zapamiętaj jak największą ilość szczegółów** - uzyskane informacje/szczegóły mogą być istotne dla policji dla identyfikacji sprawcy alarmu.

2) **Zapisz natychmiast wszystkie uzyskane lub zapamiętane informacje** - w przypadku stresującej sytuacji po pewnym czasie możesz mieć problemy z przypomnieniem sobie istotnych informacji.

3) **Poinformuj niezwłocznie o otrzymaniu zgłoszenia osobę odpowiedzialną w szkole za uruchomienie procedury** - osoba odpowiedzialna może zarządzić ewakuację całości personelu szkoły.

4) **Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji** - ewakuacja musi być rozpoczęta niezwłocznie po ogłoszeniu odpowiedniego sygnału. Ma ona na celu ochronę personelu przed skutkami ewentualnej eksplozji ładunku.

5) **Nie używaj telefonu komórkowego** - eksplozja ładunku może zostać zainicjowana falami emitowanymi przez telefon komórkowy.

6) **Sprawdź, jeżeli możesz, czy w klasie pozostały przedmioty, które nie należą do jej wyposażenia** - stwierdzenie obecności nieznanego przedmiotu w klasie może przyspieszyć akcję policji i zminimalizować skutki ewentualnej eksplozji.

7) **Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb** - w trakcie uruchomienia procedury niezbędna jest dyscyplina i niezwłoczne wykonywanie wszystkich poleceń osoby kierującej sytuacją kryzysową.

8) **W miejscu ewakuacji policz wszystkie dzieci i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi** - szybkie sprawdzenie obecności wszystkich dzieci, ułatwi zakończenie ewakuacji całości personelu szkoły.

9) **Poinformuj rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu** - informacja ta pozwoli rodzicom na sprawny odbiór dzieci i nie spowoduje blokowania dróg ewakuacyjnych.

Przez podejrzany pakunek rozumiemy przesyłkę, która może zawierać ładunek wybuchowy.

## 3.4. Podłożenie podejrzanego pakunku

Podejrzany pakunek to przesyłka z ładunkiem wybuchowym lub nieznaną substancją. W przypadku podejrzenia jej otrzymania:

1) **Odizoluj miejsce znajdowania się podejrzanego pakunku** - należy założyć, że podejrzany pakunek jest ładunkiem wybuchowym, dopóki taka ewentualność nie zostanie wykluczona.

2) **Nie dotykaj, nie otwieraj i nie przesuwaj podejrzanego pakunku** - w przypadku ładunku wybuchowego może on eksplodować w trakcie próby manipulowania.

3) **Okryj pakunek w przypadku stwierdzenia wydobywania się z niego innej substancji (tylko jeżeli czas na to pozwala)** - okrycie pakunku w przypadku wycieku nieznanej substancji może ograniczyć rozprzestrzenianie się substancji.

4) **Poinformuj o stwierdzeniu pakunku osobę odpowiedzialną za uruchomienie procedury** - osoba odpowiedzialna może zarządzić ewakuację całości personelu szkoły.

5) **Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji** - ewakuacja musi być rozpoczęta niezwłocznie po ogłoszeniu odpowiedniego sygnału. Ewakuacja ma na celu ochronę personelu przed skutkami ewentualnej eksplozji ładunku.

6) **Nie używaj telefonu komórkowego** - eksplozja ładunku może zostać zainicjowana falami emitowanymi przez telefon komórkowy.

7) **Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb** - w trakcie uruchomienia procedury niezbędna jest dyscyplina i niezwłoczne wykonywanie wszystkich poleceń osoby kierującej sytuacją kryzysową.

8) **W miejscu ewakuacji policz wszystkie dzieci i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi** - szybkie sprawdzenie obecności wszystkich dzieci, ułatwi zakończenie ewakuacji całości personelu szkoły.

9) **Poinformuj rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu** - informacja ta pozwoli rodzicom na sprawny odbiór dzieci i nie spowoduje blokowania dróg ewakuacyjnych.

Poniższa tabela prezentuje instrukcję postępowania w przypadku podejrzenia podłożenia na terenie szkoły ładunku wybuchowego lub podejrzanego pakunku:

| | |
|---|---|
| **Osoby odpowiedzialne za uruchomienie procedury:** | • Dyrektor placówki lub w przypadku jego nieobecności wicedyrektor.<br>• W przypadku ich nieobecności – osoba przez nich upoważniona. |
| **Otrzymanie informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego:** | **Stwierdzenie podejrzanego pakunku:** |
| • Prowadząc rozmowę z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego, zapamiętaj jak największą ilość szczegółów | • Odizoluj miejsce znajdowania się podejrzanego pakunku. |
| • Zapisz natychmiast wszystkie uzyskane lub zapamiętane informacje. | • Nie dotykaj, nie otwieraj i nie przesuwaj podejrzanego pakunku. |
| • Poinformuj niezwłocznie o otrzymaniu zgłoszenia osobę odpowiedzialną za uruchomienie procedury. | • Okryj pakunek w przypadku stwierdzenia wydobywania się z niego innej substancji (tylko jeżeli czas na to pozwala). |
| • Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji. | • Poinformuj o stwierdzeniu pakunku osobę odpowiedzialną za uruchomienie procedury. |
| • Nie używaj telefonu komórkowego. | • Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji. |
| • Sprawdź, jeżeli możesz, czy w klasie pozostały przedmioty, które nie należą do jej wyposażenia. | • Nie używaj telefonu komórkowego. |
| • Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb. | • Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb. |

<table>
<tr><td colspan="2">• W miejscu ewakuacji policz wszystkie dzieci i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi.</td><td>• W miejscu ewakuacji policz wszystkie dzieci i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi.</td></tr>
<tr><td colspan="2">• Poinformuj rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu.</td><td>• Poinformuj rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu.</td></tr>
<tr><td>Sposób prowadzenia ewakuacji:</td><td colspan="2">Ewakuację można przeprowadzić tylko na wyraźną komendę administratora budynku (wyznaczonej osoby odpowiedzialnej za uruchomienie procedury) lub sił interweniujących i zgodnie z ich wskazówkami</td></tr>
<tr><td>Telefony alarmowe:</td><td>Policja 997</td><td>Telefon alarmowy 112</td></tr>
<tr><td>Sposób powiadamiania służb:</td><td>Wybierz jeden z ww. numerów.<br>Po zgłoszeniu się dyżurnego operatora danej służby podaj następujące informacje:</td><td>• Nazwę i adres szkoły;<br>• Rodzaj stwierdzonego zagrożenia;<br>• Imię i nazwisko oraz pełnioną funkcję;<br>• Telefon kontaktowy;<br>• Zrealizowane przedsięwzięcia;<br>• Potwierdź przyjęcie zgłoszenia i zapisz dane przyjmującego zgłoszenie.</td></tr>
<tr><td>Sposób postępowania z uczniami ze SPE:</td><td colspan="2">Nauczyciele odpowiedzialni za opiekę na osobami niepełnosprawnymi dbają o zachowanie się przez dzieci zgodnie z potrzebami danej sytuacji. W przypadku konieczności ewakuacji zapewniają pomoc zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami.</td></tr>
<tr><td>Zarządzanie na wypadek sytuacji kryzysowej:</td><td colspan="2">Czynnościami realizowanymi w trakcie procedury kieruje dyrektor placówki, wicedyrektor lub osoba przez niego wyznaczona.</td></tr>
<tr><td>Obowiązki pracowników:</td><td colspan="2">• Zapoznać się z czynnościami realizowanymi w trakcie uruchamiania procedury.<br>• Brać udział w treningach i szkoleniach z zakresu stosowania procedury.<br>• Znać sygnał uruchamiający procedurę.<br>• Mieć zapisane numery telefonów osób odpowiedzialnych za uruchomienie procedury i koordynację ewakuacji osób niepełnosprawnych.<br>• Znać swoje zadania na wypadek uruchomienia procedury.<br>• Znać miejsce ewakuacji.<br>• Szkolić uczniów w zakresie postępowania na wypadek uruchomienia procedury.<br>• Stosować się do poleceń osoby zarządzającej sytuacja kryzysową.</td></tr>
</table>

## 3.5. Wypadek skażenia chemicznego lub biologicznego szkoły

Przez zagrożenie chemiczne rozumiemy uwolnienie niebezpiecznych dla ludzi i środowiska pierwiastków chemicznych oraz ich związków, mieszanin lub roztworów występujących w środowisku lub powstałych w wyniku działalności człowieka. Zagrożenie może wynikać także z stosowania broni

biologicznej (broń B, broń bakteriologiczna). W broni B ładunki bojowe są wypełnione mikroorganizmami chorobotwórczymi: bakteriami (wąglik, bruceloza etc.) wirusami (ospy, gorączki krwotocznej, zapalenia mózgu, wirusa HIV), toksynami (rycyna, toksyna otulinowa), grzybami lub pierwotniakami.

**Sytuacja, gdy nastąpiło skażenie szkoły (szkoła otrzymuje informację o możliwym skażeniu substancją chemiczną/biologiczną – np. telefon o zamiarze ataku).**

Należy wówczas:

1) **Zaalarmować wszystkich przebywających na terenie szkoły, a osoby przebywające na zewnątrz ewakuować do budynku szkoły przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru.**

2) **Natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby** - policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego ataku.

3) **W budynku - szkole, zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację.**

4) **W miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki** - maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry.

5) **Przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środka biologicznego lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń** częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji.

6) **Powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku.**

7) **Do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji nie wolno opuszczać uszczelnionych pomieszczeń, przebywać w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych.**

8) **Oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.**

**Sytuacja, gdy szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte natychmiast lub szybko po jego pojawieniu się.**

Należy wówczas:

1) **Nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy.**

2) **Aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją np. kocem.**

3) **Pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów.**

4) **Opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób.**

5) **Powiadomić osobę odpowiedzialną za zarządzanie kryzysowe w szkole** - dyrektora, zastępcę dyrektora, osobę upoważnioną przez dyrekcję.

6) **Zaalarmować wszystkie osoby przebywające na terenie szkoły i ewakuować je w rejon ewakuacji, przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru** - rejonów ewakuacji powinno być kilka, znajdujących się w różnych kierunkach od szkoły, gdyż nie znamy kierunku wiatru, z jakiego będzie wiał w czasie przedmiotowego zagrożenia, rejonem ewakuacji powinien być budynek/budynki, a nie otwarta przestrzeń.

7) **Natychmiast po ogłoszeniu ewakuacji powiadomić odpowiednie służby** - policja, straż pożarna, pogotowie ratunkowe kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia.

8) **Jeśli miał miejsce kontakt z substancją, należy: umyć dokładnie ręce wodą i mydłem, zdjąć ubranie, które miało kontakt z podejrzaną substancją i włożyć do plastikowego worka.**

9) **Po kontakcie z substancją nie wolno: jeść, pić, palić do czasu uzyskania zgody odpowiednich służb -** policja, straż pożarna, wyspecjalizowana jednostka zwalczania skażeń i zakażeń.

10) **W obiekcie – budynku, do którego nastąpiła ewakuacja zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację.**
11) **Sporządzić listę osób, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej. Listę przekazać policji.**

12) **W miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki** - maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry.

13) **Przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środków biologicznego lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń** - częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji.

14) **Powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku.**

15) **Oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.**

**Sytuacja, gdy szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte późno, np. gdy pojawiły się objawy reakcji na substancje lub/i ogniska zachorowań.**

**Należy wtedy:**

1) **Nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy.**

2) **Powiadomić osobę odpowiedzialną w szkole za zarządzanie kryzysowe** - dyrektora, zastępcę dyrektora, osobę upoważnioną przez dyrekcję.

3) **Przykryć substancję np. kocem, aby zapobiec jej rozprzestrzenianiu się.**

4) **Pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów.**

5) **Opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób.**

6) **Ogłosić alarm i wszystkich uczniów, nauczycieli oraz pracowników znajdujących się bezpośrednio poza budynkiem, a przebywających na terenie szkoły ewakuować do wnętrza szkoły.**

7) **Natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby** - policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia.

8) **W szkole zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację a budynek szkoły wraz ze wszystkimi obecnymi wewnątrz osobami odizolować od bezpośredniego otoczenia przygotowując się do ewentualnej kwarantanny.**

9) **Oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.**

Poniższa tabela prezentuje instrukcję postępowania w przypadku skażenia substancją chemiczną lub biologiczną terenu szkoły oraz zagrożenia skażeniem ww. substancjami.

| | |
|---|---|
| **Osoby odpowiedzialne za uruchomienie procedury:** | • Dyrektor lub wicedyrektor szkoły.<br>• W przypadku ich nieobecności – osoba przez nich upoważniona. |
| **Szkoła otrzymuje informację o możliwym skażeniu substancją chemiczną/biologiczną (np. telefon o zamiarze ataku) gdy nie nastąpiło skażenie placówki:** | • Zaalarmować wszystkich przebywających na terenie szkoły, osoby przebywające na zewnątrz ewakuować do budynku szkoły przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru.<br>• Natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby.<br>• W budynku - szkole, zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację.<br>• W miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze.<br>• Przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środka biologicznego lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń.<br>• powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku.<br>• Do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji, nie wolno opuszczać uszczelnionych pomieszczeń, przebywać w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych.<br>• Oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi. |

| | |
|---|---|
| **Szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte natychmiast lub szybko po jego pojawieniu się** | • Nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy.<br>• Aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją np. kocem.<br>• Pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów.<br>• Opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób.<br>• Powiadomić administratora.<br>• Zaalarmować wszystkie osoby przebywające na terenie szkoły i ewakuować je w rejon ewakuacji, przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru.<br>• Natychmiast po ogłoszeniu ewakuacji powiadomić odpowiednia służby.<br>• Jeśli miał miejsce kontakt z substancją, należy: umyć dokładnie ręce wodą i mydłem, zdjąć ubranie, które miało kontakt z podejrzaną substancją i włożyć do plastikowego worka.<br>• Po kontakcie z substancją nie wolno: jeść, pić, palić do czasu uzyskania zgody odpowiednich służb.<br>• W obiekcie – budynku, do którego nastąpiła ewakuacja zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację.<br>• Sporządzić listę osób, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej. Listę przekazać policji.<br>• W miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki.<br>• Przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środków biologicznego lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń.<br>• Powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku.<br>• Oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi. |

| | |
|---|---|
| **Szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną a zagrożenie zostało wykryte późno, np. gdy pojawiły się objawy reakcji na substancję lub/i ogniska zachorowań:** | • Nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy.<br>• Powiadomić kierownictwo szkoły.<br>• Aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją np. kocem.<br>• Pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów.<br>• Opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób.<br>• Ogłosić alarm i wszystkich uczniów, nauczycieli oraz pracowników znajdujących się bezpośrednio poza budynkiem, a przebywających na terenie szkoły ewakuować do wnętrza szkoły.<br>• Natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby.<br>• W szkole zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację, a budynek szkoły wraz ze wszystkimi obecnymi wewnątrz osobami odizolować od bezpośredniego otoczenia przygotowując się do ewentualnej kwarantanny.<br>• Oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi. |

| | | |
|---|---|---|
| **Sposób prowadzenia ewakuacji:** | Ewakuację można przeprowadzić tylko na wyraźną komendę sił interweniujących i zgodnie z ich wskazówkami. | |
| **Sposób reakcji na sygnał dźwiękowy:** | Sygnał dźwiękowy: | Ewakuacja. |
| | Sygnał dźwiękowy: | Wejść i pozostać w budynku. |
| **Telefony alarmowe:** | • Policja 997;<br>• Straż pożarna 998;<br>• Pogotowie Ratunkowe 999;<br>• Telefon alarmowy 112; | |
| **Sposób powiadamiania służb:** | Wybierz jeden z ww. numerów.<br>Po zgłoszeniu się dyżurnego operatora danej służby podaj następujące informacje: | • Nazwę i adres szkoły.<br>• Rodzaj stwierdzonego zagrożenia.<br>• Imię i nazwisko oraz pełnioną funkcję.<br>• Telefon kontaktowy.<br>• Zrealizowane przedsięwzięcia.<br>• Potwierdź przyjęcie zgłoszenia i zapisz dane przyjmującego zgłoszenie. |

| | |
|---|---|
| **Sposób postępowania z uczniami ze SPE:** | Nauczyciele odpowiedzialni za opiekę na osobami niepełnosprawnymi dbają o zachowanie się przez dzieci zgodnie z potrzebami danej sytuacji. W przypadku konieczności ewakuacji zapewniają pomoc zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami. |
| **Zarządzanie na wypadek sytuacji kryzysowej:** | Czynnościami realizowanymi w trakcie procedury kieruje dyrektor placówki, wicedyrektor lub osoba przez niego wyznaczona. |
| **Obowiązki pracowników:** | • Zapoznać się z czynnościami realizowanymi w trakcie uruchamiania procedury.<br>• Brać udział w treningach i szkoleniach z zakresu stosowania procedury.<br>• Znać sygnał uruchamiający procedurę.<br>• Mieć zapisane numery telefonów osób odpowiedzialnych za uruchomienie procedury i koordynację ewakuacji osób niepełnosprawnych.<br>• Znać swoje zadania na wypadek uruchomenia procedury.<br>• Znać miejsce ewakuacji.<br>• Szkolić uczniów w zakresie postępowania na wypadek uruchomienia procedury.<br>• Stosować się do poleceń osoby zarządzającej sytuacją kryzysową. |